

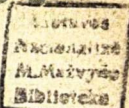
INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr. 7 (124) 1970 liepos 10

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.

L I E T U V I Š K O S M I N T Y S V A S A R A I

Taip jau dalykai nusistovėjo, kad vasarą išsiskleidžia pagrindinė lietuviškoji veikla. Priežastys suprantamos. ~~Nors ir kaip tai bebūtų skaudu, tačiau didžioji svetur gyvenančių lietuvių kasdienybės dalis nėra lietuviška. Darbovietė pareikalauja viso žmogaus, o taip pat daugelis Vokietijos lietuvių neturi laimės gyventi nė tautiškai vienalytėje šeimoje. Metų bėgyje karts nuo karto susitinkama su tautiečiais ar tai lietuviškų pamaldų proga, ar privačioje draugystėje, ar viename kitame pobūvy.~~

Ir vaikų gyvenimas vystosi vokiškoje mokykloje bei aplinkoje. Juos kreipti į lietuviškus dalykus sunku. Geriau sekasi ten, kur dar veikia vargo mokyklėlės, bet jų skaičius nedidelis. Tad v a s a r o s v a i k ų s t o v y k l o s yra tapusios kone pagrindiniu lietuviybės skatintoju ir ugdytoju. Ir šiemet jos ruošiamos net dvi. Aplinkinių veikėjai ir kunigai pluša šiuo metu, ragindami tėvus leisti vaikučius į vasaros stovyklą. Klaiku, kai susitinkama su tėvų priešišku nusistatymu, liūdna, kai lietuviai mano, jog atiduodami savo vaiką lietuviškam auklėjimui daro gera kam nors kitam, o ne sau ir savo vaikams. Iš tikro yra priešingai. Aukojasi kitų labai ir tarnauja tautai tie asmenys, kurie savo vasaros atostogas skiria svetimiems vaikams auklėti lietuviška dvasia.

Šią vasarą, pirmą kartą Vokietijos LB istorijoje, yra ruošiamas j a u n i m o s t o v y k l a. Jos iniciatoriai ir organizatoriai yra patys jaunieji. Reikia turėti vilčių, jog tai nebus tik šiaip sau žmogiškai mielas pabuvimas kartu, bet alsuos lietuviškumu, skleis lietuviškąją stiprybę į jaunąją kartą, užkrės Lietuvos meile ir tuos, kurie ar neturėjo iki šiol galimybės susipažinti su savo tėvų tauta, ar jau suspėjo užmiršti, ką gavo iš savo tėvų, iš Vasario 16 gimnazijos, iš Lietuvių bendruomenės, ar gal net, vienu ar kitu aplinkybių paveikti, buvo benueina lietuviybės neigimo ar ignoravimo keliu. Linkėtina, kad lietuvių jaunimo vasaros stovyklos išsivystytų į pastovią tradiciją.

Tokia pastovia tradicija jau yra tapusi L i e t u v i š k ų j ų s t u d i j ų s a v a i t ė. Šiemet įvyks XVII-jis. Pradžia buvo kukli, kilusi iš prof.dr.A.Maceinos minties, imta vykdyti Lietuvių fronto organizacijos. Pirmoji Lietuviškųjų studijų savaitė 1954 sutraukė į Ludwigshafeną prie Bodeno ežero apie 30 asmenų. Metai iš metų augo skaičius ir brendo mintis. Jau daug metų, kai ją ruošia

visa eilė Vokietijoje veikiančių lietuvių organizacijų bendromis jėgomis, globojant LB Valdybai, o dalyvių skaičius dažniausia yra triženklis. Ji yra prašokusi Vokietijos lietuvių rėmus. Kasmet būna dalyvių iš daugelio kitų Europos kraštų ir net iš Australijos bei Amerikos. Gaila tik, kad rengėjams nepasisekė paskaitų išleisti atskirais leidiniais. Šiomet turėtume jau 16 tomų. Pasinaudodamos susitikimo proga, kai kurios organizacijos surengia studijų savaitės metu ir savo metines konferencijas. Tai irgi veiksminga priemonė metų kasdienybėje liktis lietuviškai gyviems ir vykdyti lietuvišką veiklą.

O pati pagrindinė lietuviybės tvirtovė Vokietijoje - V a s a r i o 16 g i m n a z i j a - vasarą išeina poilsio. Šiometinis poilsis nebus ramus. Ne tiek dėl to, kad Romuvoje klegės stovyklaujančių vaikų balsai, kiek dėl rūpesčio ateitimi. Direktorius V. Natkevičius, birželio 27 atverčiant pirmąją velėną naujo bendrabučio statybai, savo kalboje nepabėrė vien tik optimistiškų minčių. Vis dar nėra tikrumo, ar ateis pakankamai mokinių į Romuvos pilį 1970 rudenį.

Gimnazija pakartotinai įrodė savo vertingumą, ir vėl išleisdama visus tris devintokus su brandos atestatais į gyvenimą. Mokymo, auklėjimo ir gyvenimo sąlygos vis g e r i n a m o s . Pati gimnazija deda daug pastangų parodyti save lietuviškajai visuomenei. Puikiomis moksleivių meninėmis programomis turėjo progos pasidžiaugti daugelis lietuvių įvairiuose Vokietijos kampuose. Nepabūgta ilgų ir varginančių kelionių. Metamas tinklas į užjūrius. Berniukų bendrabučio vedėjas kun. H. J. Šulcas skrenda į JAV - bes ieškoti ten prieauglio gimnazijai. Belieka laukti tėvų atgarsio. Mamos ir tėtės turėtų rimtai apsigalvoti, kiek jiems vertas vaikų lietuviškumas, turėtų savęs nuoširdžiai paklausti, ar jie patys pajėgs lietuviškumo pilnatvę perduoti savo vaikams. O Vasario 16 gimnazija yra laidas, kad svetimoje jūroje dar vis įmanoma išauklėti lietuviškai jaučiančius, galvojančius ir veikiančius jaunuolius. Gyvų pavyzdžių yra pakankamai, tik reikia juos matyti, o ne žiūrėti tik į vieną ar kitą nepasisekusį atveją. Tad vasarą, kai mokykla atostogauja, lietuviškos šeimos privalo apsispręsti, nes jų rankose yra Vasario 16 gimnazijos likimas.

Pradžioje liepos ir iš Vokietijos apie 60 lietuvių buvo nukeliavę į Romą dalyvauti G a i l e s t i n g u m o M o t i n o s k o p l y č i o s šventinime. Įvykis neeilinės reikšmės. Įdomu, kad katalikybės centre lietuviai sugebėjo pastoviau įsitvirtinti tik netekę nepriklausomybės. Tai liudija šv. Kazimiero kolegijos įsteigimas prieš 25 metus, taip pat virtina ir Lietuvos kankinių koplyčios įrengimas šv. Petro bazilikos požemiuose. Koplyčiai duotas Gailastingumo Motinos vardas, atseit, ji tiesiogiai surišama su Vilniaus Aušros Vartais. Iš viso pasaulio susirinko būriai lietuvių, kad bendra malda pavestų Visagaliui Lietuvos kančias ir jos likimą, o taip pat iš naujo parodytų laisvajam pasauliui savo teisę į gimtąją žemę su jos šventovėmis. Vokietijos lietuviams atstovavo ir būrelis Vasario 16 gimnazijos moksleivių - šokėjų, tuo būdu akivaizdžiai parodydami kitų kraštų tautiečiams šį taip reikšmingą lietuviškojo mokymo ir auklėjimo židinį.

Iš Vasario 16 gimnazijos į Romą vyko Kristina ir Romana Žutautaitės, Marytė Kuršytė, Aldona Gumuliauskaitė, Marina Normantaitė, Kristina ir Erika Sutkaitytės, Aldona Šaduikytė, Antanina Šiugždinytė, Živilė ir Angelika Vilčinskaitės, Kristina Ramanauskaitė, Irena Harnerytė, Diana Montvilaitė, Ričardas Palavinskas ir abiturientai Rudolfas Landas ir Petras Veršelis. Būreliui vadovavo mokyt. E. Tamošaitienė, ji suorganizavo tėv. Alf. Bernatonis.

M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E

H a n a u

apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko gegužės 17. Dalyvavo 48 asmenys. Pirmininkavo tėv. Alf. Bernatonis, sekretoriavo Pr. Bišovas. Apylinkės pirmininko Alb. Kemereičio pranešimu, praėjusiais veiklos metais surengta bendra Jonų-Petrų šventė, mažieji dalyvavo vaikų vasaros stovykloje, suruošta Kalėdų eglutė, vyskupo sutikimas, vaikų išvyka į Frankfurto zoologijos sodą.

Susirinkimas patvirtino piniginę apyskaitą.

Į apylinkės valdybą išrinkti 3 asmenys, kurie taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Albertas Kemereitis, sekretorius Pranas Bišovas ir išdininkas Richardas Hirsch'as.

Kontrolės komisijon išrinkti - pirmininkas Ewaldas Kimleris ir narys Hermanas Septynius.

R o m u v a

Du iš trijų šių metų Vasario 16 gimnazijos abiturientų - Gintaras Radionovas ir Petras Veršelis - yra VLB Bendruomenės nariai. Su jais atsisveikinti VLB Romuvos apylinkės pirmininkas mokyt. Sal. Antanaitis birželio 7 po pamaldų pakvietė į Kurpfalz viešbučio svetainę gimnazijos kapelioną kun. St. Šileiką, 9-osios klasės auklėtoją mokyt. Alf. Krivicką su poniu; abituriento tėvą mokyt. Ant. Veršelį ir VLB Valdybos reikalų vedėją J. Lukošių.

Kreipdamasis į abiturientus, mokyt. S. Antanaitis pastebėjo, kad jiems teko gerokai padirbėti kol pasiekė abiturą. Skatino "siekti ten, kur vyždis nepasiekia". Patarė pasirinkti tokią profesiją, kuri arčiausia prie širdies, o ne kuri pelningesnė. Pabrėžė, kad mokydami Vasario 16 gimnazijoje, moksleiviai būna savųjų ratelį. Iš jos išėję, patenka į platų pasaulį ir jo sroves. Išreiškė viltį, kad visą laiką pasiliks gerais lietuviais ir Bendruomenės nariais. Vasario 16 gimnazijos abiturientai skolingi ne tik Vokietijos, bet ir Pasaulio lietuvių bendruomenei. Bendruomenė sudarė sąlygas pasiekti abiturą. Reikia tikėtis, kad ji neatsisakys teikti ir tolimesnę pagalbą, jei tik bus labai reikalinga. Tėvai rūpinasi savo vaikais, norėdami "įamžinti" bei pratęsti patys savę. Lietuvių bendruomenė rūpinasi jaunaisiais savo nariais, norėdama užtikrinti savo egzistenciją. Sveikino mokyt. A. Veršelį, nepagailėjusį vargo savo sūnui į mokslą leisti.

Kapelionas kun. St. Šileika atkreipė dėmesį į tai, kad čia buvo kalbama apie abiturientų išipareigojimus lietuvybei ir Bendruomenei. Tačiau jie neturėtų pamiršti ir kitų išipareigojimų. Neseniai jie išlaikė egzaminus prieš mokytojų komisiją. Bet ateis laikas, kai turės laikyti svarbesnius egzaminus, būtent - prieš savo Sutvėrėją. Jiems reikia ruoštis ne vienerius, ne devynerius metus, bet visą gyvenimą. Linkėjo, kad tuos didžiuosius egzaminus pasisektų neprasčiau išlaikyti, negu abiturės.

Gintaras Radionovas savo ir klasės draugo P. Veršelio vardu pareiškė, kad Vasario 16 gimnazijos rūmuose jie išgyveno vienas 7-rius, o antras 5-rius metus. Per tą laiką teko praleisti daug gražių dienų, bet taip pat turėti ir nemalonumų. Tačiau gimnazija abiems yra brangi. Tokia ji pasiliks jiems visą laiką. Jie jos niekadės neužmirš ir kur buvę kur nebuvę ją aplankys. Pasižadėjo dirbti Lietuvių bendruomenei ir gražinti jai skolą su procentais.

M ū n c h e n o

apylinkės tautinių šokių grupė gražiai pasirodė atsisveikinimo su Aukštuoju Jungtinių Tautų komisaru pabėgėlių reikalams Arne M. Torgersenu pobūvy birželio 11. Lietuviai buvo daugiausia fotografuojami ir filmuojami bavarų ir italų televizijos reporterių. Aukštasis komisaras savo padėkos žody pareiškė, kad jam labiausiai patiko lietuvių grupė. Susitikimo namų, kuriuose vyko atsisveikinimo

iškilmės, vadovybė išreiškė padėką mūsų šeimoms raštu. Be lietuvių programą išpildė dar vengrai, lenkai ir ukrainiečiai. Susitikimo namuose įrengta lietuviška biblioteka, turinti vertingų knygų. Ji yra didesnė, negu kitų tautybių ten pat turimos bibliotekos.

B i e l e f e l d

Birželio 20 šiais metais buvo labai karšta ir saulėta diena, taip kad žmonės labai nerangiai rinkosi į Bielefeldo apylinkės Joninių progą suruoštą pobūvį. Tačiau nors ir kiek pavėluotai, išpuošta erdvi salė prisipildė pora šimtų žmonių, tarp kurių matėsi svečių iš artimesnių bei tolimesnių apylinkių, kaip Hamburgo, Romuvos, Osnabrūcko, Bonos, Hageno, Kėlno ir kitų.

Iškilmės atidarė jų organizatorius, jaunas VLB Bielefeldo apylinkės pirmininkas Algirdas Pacevičius. Jis pasveikino susirinkusius ir pranešė programą.

Pirmasis kalbėjo Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Pasveikinęs varduvininkus, jis nukrypo į gimnazijos, jos mokytojų, mokinių, auklėjimo bei mokymo klausimus. Kalbėtojas priminė, kad Vasario 16 gimnazija šiais metais švenčia 20-ąsias metines. Ji ir toliau reikalinga, nes niekas kitas vaikui negali duoti pilno lietuviško auklėjimo. Antra, ji yra vienintelis kelias pasiekti aukštąjį mokslą tiems vaikams, kurie pakankamai gabūs, bet dėl didelio vokiečių mokyklų perpildymo ir tuo pačiu per didelės ir neteisėtos atrankos jose neišsilaiko arba ir visai į jas nepatenka.

Kadangi pasirodė, jog Vasario 16 gimnazija dar ilgai bus reikalinga, tai šiais metais pradedamas statyti naujas bendrabutis, kad mokiniai turėtų tikrai patogias, šiltas ir švarias patalpas.

Baigdamas direktorius kvietė visus tėvus, kurie nori, kad jų vaikai galėtų išigyti geresnes profesijas, atitinkamas šiam technikos amžiui, siųsti juos į lietuvišką gimnaziją. Visus prašė finansiškai prisidėti prie sąlygų moksleiviams pagerinimo - naujo bendrabučio statybos.

Po direktoriaus kalbos sveikinimo žodį Hamburgo lietuvių vardu tarė kun. V. Šarka. Dinamikos ir patriotizmo kupinoje kalboje suminėjo Hamburgo ir Schleswig-Holsteino lietuvių šiais metais rengtus minėjimus, priminė okupanto Lietuvai padarytas ir vis daromas skriaudas ir ragino viltingai žvelgti į ateitį.

M e n i n ė šokių, deklamacijų ir dainų programą išpildė Romuvos moksleivių grupė, vadovaujama mokytojos E. Tamošaitienės, akordeonu palydinti kun. St. Šileikai, ir BALTIJOS kvintetas iš Wuppertalio.

Programą pradėjo moksleiviai 4-mis dainomis: Grįšim, grįšim, Oi kas sodai, Linelius raunu ne viena ir Sesutėle pažvelk. Sekė tautiniai šokiai Lenciūgėlis ir Kepurinė, Lėlių šokis, Nemūnėlis ir Mikitienė. Tarp atskirų šokių deklamavo Kr. Sutkaitytė - V. Mykolaičio-Putino eilėraštį Pumpurėlis ir R. Palavinskas to pačio autoriaus Pavasario paradą ir B. Audronės - Tai tu čia. Gimnazistai savo programos dalį užbaigė 4-mis linksmomis dainomis: Pamylėjau vakar, Bateliai (ispaniška daina), Prirodino seni žmonės, ir publikai reikalaujant dar daugiau - Atneša dieras kukulių viedrą.

BALTIJOS kvintetas padainavo 4 dainas: Kokiais keliais bekeliautum, Mes susitikom tuomet, Užstalės dainą ir Spaudos baltiaus valsą.

Publika programą lydėjo garsiais plojimais. Ji baigta himnu.

Po programos R. Palavinskas parodė kun. J. Dedino susuktą spalvotą filmą apie gimnaziją.

Ir galop, užgrojus šokių kapelai, prasidėjo linksmi šokiai bei žaidimai, kurie davė progos pasireikšti jaunimui.

H a m b u r g

Daugelį metų Hamburgo lietuviai šventė J o n i n e s namie. Šiemet jie nutarė su svečiais išvykti į Scharbeutz'ą prie Baltijos jūros esantį J. Klimaičio vasarnamį.

Išvykai ruošiasi iš anksto. Visi su malonumu sutiko važiuoti į pajūrį ir dar paįmėti tuos, kurie neturi susisiekiimo priemonių. Joninės teko nukelti į birželio 27, šeštadienį. Jau iš pat ryto svečiai rinkosi prie jūros pasimaudyti ir pakvėpuoti iš Lietuvos atpučiamu vėjeliu. Oras buvo gražus, jūra rami. Visą dieną padžiūvus ant smėlio, pavakare buvo malonu atsigaivinti ir pasisotinti. Nejučiomis bėgo laikas. Pradėjus temti, užkurtas laužas. Prie jo ir buvo atšvęstos Joninės pagal senas tradicijas. Lauželis tratėjo, stikliukai skambėjo, pradėjo jau brėkšti rytai. Sveteliai pavargo, miegoti norėjo ir dingo po vieną visi. Vieni į kambarius, kiti į mašinas, o dar kiti į šieną sulindo. Buvo ir tokių ištvermingų, kurie kūreno lauželį per visą naktelę. Paryčiais dangus apsiniaukė, pradėjo žaibuoti, griauti ir lyti, tačiau pavargę svečiai, net ir šiene miegoję, nieko nejuto. Sekmadienį popiet oras pagerėjo; vėl niekas neįstengė atsispirti jūros traukai. Tik pavakariais prisiminę namus ir ateinančios savaitės darbus, kupini gražių išpūdžių, visi išskubėjo į Hamburgą.

O r g a n i z u o j a s i j a u n i m a s . Gegužės 23 buvo sukviestas jaunimo susirinkimas 21 Hamburg 90, Lühmannstr.10e. Iš 25 pakviestųjų atvyko 12. Jaunimą pasveikino ir atidarymo žodį tarė VLB Hamburgo apylinkės pirmininkas J.Valaitis. Jis paaiškino, kokią viltį į jaunimą yra sudėjusi Hamburgo apylinkė ir visa LB. Visiems buvo įteiktas Vokietijos lietuvių bendruomenės statusas susipažinti. Po diskusijų vietos jaunimo pirmininku išrinktas Viktoras Stančius, 2 Hamburg 62, Sandfort 76, ir sekretore – Marija Ponelis, 2081 Egenbüttel, Erlenweg 18. Sekantis jaunimo susirinkimas numatytas liepos vidury ten pat.

M i e s a u

Pernai mirusio Miesau apylinkės nario Seb.Venio kapas iki š.m. pavasario buvo nesutvarkytas. Pavasarį šios apylinkės nariai A.Kazlauskas ir E.Margis kapą sutvarkė ir apsodino gėlėmis, o Kaiserslauterno 8593 LSCo lietuvių kuopos nariai, savo vado maj.J.Venckaus paraginti, pagamino cementinius kapo sutvirtinimo rėmus. Dabar kapas gražiai atrodo.

Iš pagarbos mirusiems daugelis sprendžia apie tautos kultūringumą.

S t u t t g a r t

VLB Stuttgarto apylinkėi išsirinkus naują vadovybę, nebepasirodo tos apylinkės biuletenis SAVI. Vietoje jo pradėtas leisti LIAUDIES ŽODIS, kurio pirmasis numeris pažymėtas 1970 birželio data. Leidėjas - Lietuviybės palaikymo sąjūdžio organizacinė komisija. Išėitų, kad biuletenis gimė anksčiau, negu sąjūdis.

Nors SAVI oficialiai buvo Stuttgarto apylinkės biuletenis, bet daugumas jį laikė asmeniniu K.Šimanausko laikraštuku. Atrodo, jog ir LIAUDIES ŽODIS vargu besiskirs nuo SAVI. LIAUDIES ŽODŽIO redakcijos adresai, kaip ir SAVI, nurodytas K.Šimanausko namų adresai.

Biuletenyje yra ir pozityvių minčių. Pageidautina, kad Lietuviybės palaikymo sąjūdžio organo kalba būtų taisyklingesnė. Linkėtina, kad LIAUDIES ŽODIS pranoktų tas kuklias viltis, kurias kelia pirmasis numeris.

VLB Stuttgarto apylinkė birželio 14 suruošė 30-ųjų m a s i n i ū l i e t u v i ū t r ė m i m ū pradžios minėjimą. Šv.Mišias 14 val. aukėjo Vasario 16 gimnazijos mokyt.kun.J.Dėdinas, pamokslą pasakė kun.K.Senkus.

Minėjime apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė pasakė kalbą, kurioje pastebėjo, kad ir šiandien žmonija yra kupina kančios, nepriteklių bei skriaudų. Biafra, Vietnamas ir kiti degantieji taškai atkreipė visų dėmesį. Naujausios neteisybės nustūmė užmarštin senas skriaudas ir žiaurības. Tačiau lietuviai jų niekadoms neužmirš. Gyvais žodžiais nupiešė apokalipsinį vaizdą, viešpatavusį mūsų krašte

lygiai prieš 30 metų, kai per 30 tūkstančių niekuo nenusikaltusių vyrų ir moterų, vaikų ir senelių žiauriausiomis sąlygomis buvo ištremti iš savo tėviškių ir išgabenti į Sibirą didelėms kančioms bei lėtai mirčiai. Nors šiandien Lietuvoje masiniai trėmimai nebevykdomi, tačiau laisvės lietuviai ir nūnai neturi: okupanto jie dažnai yra suiminėjami ir skriaudžiami.

Pakvietė susikaupimo minute pagerbti visus sovietinio okupanto nužudytuosius tautiečius.

K.Šimanauskas kalbėjo apie okupanto Lietuvoje vartotas ir tebevartojamas žmonių kankinimo priemones, priminė lietuvius kankinius vyskupus, kunigus ir kit.

Inž.G.Šlikas paskaitė poetinį žodį Lietuvos kankinių garbei. Eilėraščius lietuvių ir vokiečių kalbomis deklamavo Vasario 16 gimnazijos moksleiviai.

Minėjimas baigtas J.Krasnauskienės žodžiu ir tautos himnu.

V e c h t a

Čia gyvenęs Stasys Motuzas B a i s i o j o b i r ž e l i o 30-jų metinių proga aprūpino vietos vokiečių spaudą informacine medžiaga. Ja pasinaudodamas, "Oldenburgische Volkszeitung" birželio 13 išsispausdino straipsnį "Tragisches Litauer-Jubiläum". Rašini redakcija iliustravo nuotrauka St.Motuzo darbo kryžiaus, pro kurį klupdamas lietuvis neša sunkų sovietinį kryžių-rąstą, paženklintą kūju, piautuvu ir penkiakampe žvaigžde. Šalia suklypusi moteris, maldaujantys ištiesusi rankas į Rūpintojėlį, šaukiasi pagalbos. Straipsnyje tarp kitko rašoma: "15 birželio viso pasaulio lietuviams, ypač šv.Jadvygos prieglaudoj gyvenantiems 12 senelių, yra jų tautos tragedijos minėjimo diena, kurią išreiškė St.Motuzas savo darbo lietuvišku kryžium. St.Motuzas priklauso tiems 12-kai lietuvių, kuriems, kaip nedaug kam, yra brangi išplėstoji tėviškė". Išvertęs į vokiečių kalbą St.Motuzo kryžiuje padarytus lietuviškus įrašus, paaiškinęs jų prasmę ir suteikęs informaciją apie 1941 birželio 14 trėmimus, laikraštis tęsia:

"Vechtos lietuviai birželio 14 prisimins savo tautos likimą, kuris, atrodo, jau pradedamas užmiršti. Šv.Jadvygos koplyčioje kun.P.Girčius praves minėjimą su pamaldomis už lietuvius, kurie neteko gyvybės už savo krašto nepriklausomybę. Jie prisimins persekiojamą Bažnyčią ir tuos, kurie tėviškėje ar Sibire neša sovietinį kryžių. Apie savo tautos likimą St.Motuzas sako: 'Nors jau praėjo 30 metų nuo Lietuvos ir jos kaimynų Latvijos ir Estijos okupacijos, bet jokio vilties spindulėlio dar nematyti; tuo tarpu Azijos ir Afrikos tautos atgavo laisvę ir nepriklausomybę. Kur pasaulio sąžinė?'"

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

VELĖNOS ATVERTIMAS NAUJO BENDRABUČIO STATYBAI

Pasiruošimai pradėti naujo bendrabučio statybą jau tiek pasistūmėję pirmyn, kad birželio 27 galėjo įvykti velėnos atvertimo iškilmės. Gimnazijos vadovybė į iškilmes pakvietė gausų būrį svečių ir pasirūpino įdomia programa.

P a r o d o s

Nuo 15 val. svečiai galėjo apžiūrėti gimnazijos patalpose suruoštas tris dail.Alf.Krivicko ir kun.J.Dėdino parodas.

Pirmoje parodoje buvo išdėstyta šimtai įvairiais metais besimokiusių jaunuolių ir įvairiomis progomis (Studijų savaičių, Kalėdų eglučių, vyskupo lankymosi ir kit.) gimnaziją lankiusių svečių nuotraukos. Iš jų žvelgė jauni ir seni veidai, pozuojantys prieš foto objektyvą ir fotografo nejučiomis "pagauti". Meniškiausių nuotraukų

kų grupę sudarė padidinti gimnazijos rūmų, pilies ir parko vaizdai. Kun. J. Dėdinas yra foto menininkas, pažįstas fotografavimo technika ir mokąs pasirinkti įdomias akimirkas.

Antroje parodoje buvo išstatyti geresnieji mokyt. A. Krivicko mokinių piešimo bei karpymo darbai. Čia galima buvo užtikti įdomių spalvų derinimų ir kūno laikysenos fiksavimo bandymų.

Trečioje parodoje dail. Alf. Krivickas buvo išstatęs okup. Lietuvoje kuriančių dailininkų darbus: Alg. Steponavičiaus ir B. Žilytės-Steponavičienės knygų iliustracijas, R. Gibavičiaus grafiką iš ciklo "Vilnius", A. Tarabildos grafikos kūrybą ir keletą M. K. Ciurlionio reprodukcijų.

Spaudos skyrelis šį kartą buvo negausus.

I š k i l m ė s

Diena pasitaikė karšta ir tvanki. Dangus rūščiai niaukėsi ir graso prapliupti lietumi, bet pasitenkino tik tolimu bildėjimu. Jis, tur būt, sulaukė kai kuriuos svečius nuo vykimo į iškilmės.

Pro kanalizacijos darbų užbarikaduotą gatvę į Romuvos kiemą prasi-veržė keliasdešimt automobilių, atgabenusių nemenką būrelį mokinių tėvų ir kitų svečių. Judriausias pasirodė jaunimas, nepabūgęs ke- lionės nuo Mūncheno ir nuo Kōlno, nekalbant apie artimesnes vieto- ves. Jam apnakvinti Schwetzingeno LSCo lietuvių kuopa pastatė par- ke didžiulę palapinę, kurią pokštininkai pavadino naujuoju bendra- bučiu. Pokštai pokštais, bet kareiviškomis lovutėmis niekas nesi- skundė. Net ir uodai neįstengė sutrukdyti gilaus paryčių miego.

Kitas gimnazijos talkininkas, J. Miškinis iš Kaiserslauterno, įren- gė turiningą bufetą, kurio gėrybėmis patvaresnieji svečiai naud- josi iki paryčių, bet visų atsargų sunaikinti nepajėgė.

Ona Bartusevičienė, jr., talkinama kitų gimnazijos mokytojų žmonių, sukaupė vertingų laimikių krūvą ir suorganizavo loteriją, kurios visi bilietai buvo parduoti.

Kun. J. Dėdinas pasirūpino garsintuvais ir muzika.

Velėnos atvertimo iškilmės Romuvos parke pradėtos 17 val. gimnazi- jos direktoriaus V. Natkevičiaus žodžiu.

Pastebėjęs, kad gimnazija pasiruošusi naujais užmojais žengti į trečiąjį savo gyvavimo dešimtmetį, kalbėtojas pasveikino vokie- čius svečius vokiškai. Padėkojo už parėmimą loterijos daiktais ir pinigais. Paskelbė, kad senoji pilis savo tarnybą baigia - mūsų jaunimui reikalingas geresnis internatas. Su vokiečių federalinės ir krašto vyriausybių bei privačių aukotojų parama per porą treje- tą metų numatomi pastatyti nauji rūmai. Tėlaimina Dievas užmoji mūsų jaunimo labui!

Toliau direktorius kalbėjo lietuviškai. Jis nurodė, jog Vasario 16 gimnazijos likimas yra lietuviškųjų šeimų rankose. Paskutiniaisiais dviem metais lietuviai parodė menką domėjimąsi tautiniu savo vaikų auklėjimu, todėl mokinių skaičius šioje mokykloje sumažėjo. Čia kalbėtojas pateikė smulkią statistiką, kurią įvairiomis progomis esame anksčiau skelbę, ir pranešė, jog mokslo metams pasibaigus senųjų mokinių liks apie 55, o minimumas mokyklos egzistencijai išlaikyti yra per 80. Yra vilties, kad šiais metais į gimnaziją įstos bent 25 mokiniai. Kreipėsi į tėvus, Bendruomenės veikėjus, kunigus su prašymu padaryti visa, kad ateinančiais mokslo metais į mokyklą ateitų ko daugiausia naujų moksleivių. Gimnazija iš savo pusės taip pat stengiasi. Šiais mokslo metais buvo suorganizuotos net 8 išvykos su dainų ir šokių programomis į LB apylinkes, kur taip pat buvo rodomas filmas su paaiškinimais apie gimnaziją. Į kelias apylinkes buvo nuvykusios mažesnės mokinių grupės su menine programa. Vėlykų atostogų metu mokytojai lankė lietuvių šeimas, tu- rinčias mokyklinio amžiaus vaikų. Lankymas bus tęsiamas ir vasaros atsotogų metu.

Užsimota gauti mokinių iš J A V - b i ū i r K a n a d o s . .

Ten vyksta berniukų bendrabučio vedėjas kun.H.J.Šulcas. Jis praves kelias jaunimo stovyklas ir informuos apie mokymosi galimybes Romuvoje. Kanados ir JAV-bių lietuvių spaudoje jau išspausdinta ir dar bus spausdinami straipsniai, raginantys lietuviškąją jaunimą vykti čionai. Nurodė gražų vengrų ir latvių pavyzdį. Pirmieji savo gimnazijoje turi 70 jaunuolių iš JAV-bių, latviai - 14 mokinių iš užsienio.

Iki šiol Vasario 16 gimnazija yra išleidusi per 250 jaunuolių su vadin. viduriniąja branda (Mittlere Reife). Be mūsų gimnazijos pagalbos daugumas jų tą mažąją abiturą sunkiai būtų pasiekę. Lietuvių gimnazijos mokslo lygis yra aukštas. Tai liudija paskutiniųjų metų abiturientai, kurie visi išlaikė egzaminus svetimoj gimnazijoje ir svetimų mokytojų egzaminuojami. Romuvoj mokslas pigus. Vieno vaiko išlaikymas ir mokymas kainuoja tik 70 DM per mėnesį. Vokiečių internatai ima iki 10 kartų brangiau.

Mokymosi sąlygas stengiamasi vis gerinti. Prieš 5 metus pastatyti nauji rūmai klasėms, dabar užsimitas statyti bendrabutis. Senosios pilies remontai per daug surija pinigų. Vokiečių federalinė ir Baden-Württembergo krašto vyriausybės pažadėjo lietuvių užmojų remti, kasmet skirdamos po 70.000,--DM naujo bendrabučio statybai, kuri iš viso kaštuos per milijoną DM. Lietuviai šiam tikslui taip pat turi sudėti po 70.000,--DM kasmet. Vokietijoje tiek nebus galima surinkti. Visų akys nukreiptos į užjūrius, pirmoje eilėje į JAV-bes. Bet Amerikos lietuviai noriai aukos tik tada, kai matys, kad jų tautiečiai Vokietijoje rimtai žiūri į reikalą išlaikyti lietuvių savo vaikuose. Tad reikia visiems pasiryžti mokslui tinkamus vaikus siųsti į lietuvišką mokyklą, kad naujieji namai ilgą metų eilę būtų pilni lietuviškojo jaunimo. Tai turi būti tarsi mūsų šios dienos priesaika, jei norime šiame krašte išlikti lietuviais. Lai Dievas laimina naujojo bendrabučio statybą mūsų jaunimo ir mūsų visų labui.

V e l ė n o s a t v e r t i m a s

Baigęs kalbą, direktorius velėnos atversti pakvietė Vokietijos LB Tarybos narį ir Valdybos reikalų vedėją J.Lukošį, Lietuvių katalikų sielovados direktorių prel.dr.J.Avižą ir Bendrabučio statybos vajaus vedėją tėv.Alf.Bernatoni. Buvo kviestas, bet negalėjo atvykti Lietuvių evangelikų-liut. sielovados vedėjas kun.A.Keleris. Susirinkusiems smarkiai plojant, 4 vyrai (prel.Aviža, tėv.Bernatonis, J.Lukošius ir V.Natkevičius) atvertė 4 velėnas tautinių spalvų kaspinais apvestoje vietoje, kurioje dar šiemet turės būti padėti pamatai ir pradės augti naujo pastato sienos.

R e i k a l i n g a s t i k ė j i m a s

Po to kalbėjo Vokietijos LB Valdybos vicepirmininkas kun.Br.Liubinas, vadovavęs Vasario 16 gimnazijai tais laikais, kai buvo statomi rūmai klasėms. Jis prisiminė kertinio akmens pašventinimą 1963 birželio 22 ir naujo pastato perdavimą naudojimuisi 1965 birželio 11. Nauji gimnazijos rūmai išdygo tik todėl, kad buvo tvirtas tikėjimas užmojo reikalingumu ir pasisekimu. Bendrabučio statytojams bus reikalingas nemenkesnis tikėjimas. Įspėjo, kad nekreiptų daug dėmesio į kalbas statybos trukdytojų, kurių tuoj pat atsiras. Ir anksčiau buvo asmenų, siūliusių nugriauti pradėtą statyti gimnazijos rūmą ir plytas parduoti.

Prisiminė ir intrigas, darytas renkant aukas statybai. Šiandien visi nemalonumai užmiršti, o pastatas liko. Įspėjo direktorių, kad dėl naujos statybos turės daug nemalonumų. Tik tvirtas tikėjimas prives prie užmojo įgyvendinimo. Būtų gėda, jei tektų po kiek laiko dabar pakeltas velėnas vėl užversti.

Tėv.Bernatoniui pranašavo, kad jis bus baramas, jei daug pinigų surinks, bus peikiamas ir tada, jei mažai tesurinks. Patarė susida-

~~ryti gerą vajuos planą ir jį ryžtingai vykdyti.~~

Tėvai turi pasitikėti, kad jų vaikai gimnazijoje gaus gerą auklėjimą ir mokymą. Mokytojai turi tikėti savo darbo prasmingumu ir uoliai dirbti. Lietuviškoji visuomenė visų ryžtą parems savo aukomis. Lyg patvirtindamas savo žodžių teisingumą, kalbėtojas įteikė direktoriui voką su Schwetzingeno LSCO lietuvių kuopos vyrų auka 500,--DM.

Bendrabučio statybos vajuos vedėjas tėv. Alf. Bernatonis savo kalbą pradėjo žinomu mūsų liaudies priežodžiu - Namai pragarai, be namų negerai. Kol tie namai išdygs, daug kam jie virs pragaru. Tai parodė ankstyvesnė gimnazijos rūmų statybą. Bet naujo bendrabučio moksleiviams reikia. Vasario 16 gimnazijoje besimoką jaunuoliai yra ne tik savo tėvų, bet ir Lietuvos vaikai. Jais turi rūpintis visi lietuviai.

Vokiečių spauda rašo, kad 15 tūkstančių Lietuvos vokiečių laukia vizų į Vakarų Vokietiją. Jei po metų kitų jie čia atvyks, didelė jaunimo banga siūbtels į gimnaziją. Jiems bus reikalingi namai. Dabar labai gera proga juos pastatyti. Vokiečių federalinė ir šio krašto vyriausybės siūlo savo paramą. Lietuviams telieka sudėti tik 1/3 visų statybos išlaidų. Reikia manyti, kad ir Vokietijoje atsiras bent 100 tautiečių, kurie statybai aukos po 1.000,--DM. Arba 1.000 asmenų, kurie aukos po 100,--DM. Kalbėtojas pats pasižadėjo aukoti kasmet po 1.000,--DM.

Jei į Vokietiją repatrijuos daug Lietuvos vokiečių, gimnazija, primdama mokinius turės daryti didelę atranką, nes truks vietų. Tik rinktinių gabumų jaunuoliai galės į ją patekti. Baigdamas, tėv. Bernatonis išreiškė viltį, kad visi bendromis jėgomis griebsis darbo ir jį atliks.

A t e s t a t u s t r i m s a b i t u r i e n t a m s, Rudolfui Landui, Gintarui Radionovui ir Petru Veršeliui, įteikė gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Jis palinkėjo visiems stoti į aukštąsias mokyklas, pasirinkti mėgiamos srities studijas ir rimtai studijuoti, o ne studentauti. Jei kuris pasirinktų pedagogikos mokslus, kvietė, juos baigus, grįžti į gimnaziją pakeisti nuo darbo ir amžiaus naštos pavargusius mokytojus.

D a i n ū i r š o k i ū p y n ė .

Mišrus mokinių choras (19 mergaičių ir 9 berniukai), muzikos mokytojas K. Motgabis paruoštas ir vadovaujamas, padainavo pačio dirigento harmonizuotas liaudies dainas - Bijūnėlį, Šienapiūtę, Vyšnelę, Gale lauko toli bei Raitelio dainą ir St. Šimkaus - Šią naktelę. Mokytoja Elizos Tamošaitienės išlavintos mergaitės žvaliai pašoko elegantiškąją Kepurinę, humoristinę Lenciūgėlį (su R. Palavinsku), lyriškąją Sadutę ir smarkiąją Mikitienę. Po vakarienės pilies salėje įvyko m o k i n i ū t ė v ū s u s i r i n k i m a s, o jaunimas sporto aikštelėje rodė savo miklumą bei patvarumą, kun. J. Dėdino šokių muzikai grojant. Vyresnieji apspito J. Miškino barą.

Tėvų susirinkimui pilies salėje pasibaigus, į ją veržėsi laiminguosius loterijos bilietus ištraukę lošėjai įsitikinti, ar nėra laimėję kurio nors daugiau viliojančių laimikių - trilitrinio konjako butelio, kumpio, gražių rankdarbių ir pan. Bet pačius didžiuosius laimikius "nunešė" patys ištvėringieji lošėjai, gerokai pratuštinę savo pinigines.

22 val. įsiliepsnojo mokinio M. Šiušelio sukrautas l a u ž a s, prie kurio jis pravedė skautišku humoru perpintą programėlę, į jos išpildymą įtraukdamas ir žiūrovus.

Reikia pasidžiaugti, kad iškilmės praėjo tvarkingai. Ir tie svečiai, kurie savo nuotaiką buvo pakėlę smogiamaisiais gerimėliais, neiššoko iš kultūringo žmogaus ribų ir netrukdė blaivybės gerbėjų.

Š v . M i š i o s

Sekmadienį, birželio 28 rytą buvo numatytos iškilmingos pamaldos prie gimnazijos rūmų atvirame ore. Deja, pradėjęs krapnoti lietus jas sutrukdė. Teko skubiai persikelti į gimnazijos patalpą, kur šv. Mišias aukojo prel.dr. J. Aviža. Pamaldose dalyvavo Romuvos ateitininkų vėliava, dalis moksleivių ir svečių, nes dėl patalpos ankštumo ne visi galėjo patekti į vidų.

Per pamokslą, išeidamas iš sekmadienio Evangelijos, prel. J. Aviža kalbėjo apie tvirto tikėjimo reikalingumą. Kai pavargęs Kristus užmigo ir ežero bangos pradėjo blaškyti laivelį, mokiniai išsigando. Jie žadino Mokytoją, šaukdami: "Gelbėk, skęstame". Kristus priekaištavo jiems menką tikėjimą ir vienu rankos mostu numalšino įsisiubavusį ežerą.

Be tvirto tikėjimo dideli darbai neatliekami. Jis bus reikalingas ir mokinių bendrabutį statant.

--- oOo ---

A b i t u r i e n t ų p a g e r b i m o

vakarienę Vasario 16 gimnazija suruošė tuoj po egzaminų - birželio 4. Dalyvavo visi 3 abiturientai - Rudolfas Landas, Gintaras Radionovas ir Petras Veršelis, mokytojai - direktorius V. Natkevičius su ponia, kapelionas kun. St. Šileika, klasės auklėtojas Alf. Krivickas, dr. J. Grinius, V. Bartusevičius su ponia, A. Veršelis su ponia, H. Motgabienė, Peter Schmidt, H. O. Haag, A. Weigel ir Gimnazijos kuratorijos narys J. Lukošius.

Rudolfas Landas yra gimęs 1951 liepos 25 Šiauliuose. Pradžios mokyklą baigė Lietuvoje. 1962 atvyko į Vokietiją ir stojo į Vasario 16 gimnazijos I klasę. Lankydamas gimnaziją, dalyvavo tautinių šokių grupėje. Tėvai gyvena Munchene, kur turi didelį viešbutį. Rudolfas ten pat ruošiasi studijuoti farmaciją.

Gintaras Radionovas yra gimęs 1950 birželio 4 Lindenberge (Allgäu) Bavarijoj. 1960 baigė Lindenbergo vokiečių pradžios mokyklą. 3 metus mokėsi Italijoje Castelnuovo pas lietuvius saleziečius. 1963 persikėlė į Vasario 16 gimnaziją II klasę. Mokydamasis Romuvoje, priklausė Evangelikų jaunimo rateliui (buvo jo pirmininkas), tautinių šokių grupei, chorui. Sulaukęs 18 metų amžiaus, stojo į VL Bendruomenės gretas. Kadangi yra Vokietijos pilietis, dar šiais metais turės eiti atlikti karinę prievolę. Paskirtas į karines oro pajėgas (Luftwaffe). Numato studijuoti chemiją. Lietuvių kalbos pramoko pas saleziečius Italijoje ir išmoko Romuvoje Vasario 16 gimnazijoje.

Petras (Antanas Vidutis) Veršelis yra gimęs 1950 liepos 16 Londone ir tuo pačiu įgijęs britų pilietybę. 1954 su tėvais persikėlė Vokietijon. 1962 baigė vokiečių pradžios mokyklą Wormse, 1962-1965 ten pat lankė vokiečių gimnaziją. 1965 stojo į Vasario 16 gimnazijos IV klasę. Šeimoje kalbama tik lietuviškai, todėl lietuvių kalbą išmoko iš tėvų. Gimnazijoje buvo skautas (šiuo metu s.v.v.sl. tunto adjutantas). 1968 dalyvavo Skautų tautinėj stovykloj JAV-bėse. Du kartus stovyklavo Anglijoje. Sulaukęs 18 metų amžiaus stojo į VL Bendruomenę, kurios narys ir dabar yra. Ruošiasi studijuoti germanistiką Bonnoje. Baigęs mokslus, tikišį grįžti į Vasario 16 gimnaziją mokytojauti.

--- oOo ---

V k l a s ė s i š v y k o s

V-osios klasės moksleiviai, vadovaujami auklėtojo mokyto. Vyt. Svilo, turėjo dvi iškylas, kurių metu aplankė idomesnes Vokietijos vietas. Birželio 6 keliavo laivu Reinu nuo Rūdesheimo iki San Goardo, kur yra garsiosios Lorelei uolos, apžiūrėjo paminklą Germania prie

Rūdesheimo, vyno muziejų ir t.t. Moksleivius savo automobiliais vežiojo mokytojas Svilas ir VLB Darmstadto apylinkės pirmininkas Arminas Lipšys.

Birželio 13 surengė iškylą į kaimyninį Heidelbergą, kur aplankė pilį ir kitas idomesnes vietas. Mokinius vežiojo mokytojai V.Svilas ir A.Weigel.

--- oOo ---

P a m a l d o s t r i g u b a i n t e n c i j a

Birželio vidury gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas kun.H.J. Šulcas išvyko į Romą, iš kur išskrido į JAV-bes. Kelionės išvakarėse birželio 14 (sekmadienį) Romuvos salėje jis aukojo šv.Mišias ir pasakė pamokslą, Kapelionas kun.St.Šileika paaikino, jog pamaldos laikomos triguba intencija - paprašyti Aukščiausiąjį, kad laimintų celebranto kelionę, pasimelsti už savo vyskupą Antaną Deksnį vardadienio proga ir už Sv.Tėvą auksinio kunigystės jubiliejaus proga. Muzikos mokytojo K.Motgabio paruoštas mišrus moskleivių choras gražiai giedojo naujas giesmes: pačio dirigento - Tėve Sutvėrėjau, L.van Beethoveno - Garbė Aukščiausiam, nežinomo kompozitoriaus - O Dieve šventas, St.Šimkaus - Tikiu į Dievą ir Šventas, J.Gudavičiaus - Teka nuo amžių ir T.Brazio - Graži tu Marija.

--- oOo ---

M o k s l o m e t ų p a b a i g a

įvyko liepos 10. Į pilies salę 8 val. susirinko mokiniai ir dauguma mokytojų. Direktorius V.Natkevičius prabilo mūsų liaudies patarle - Ką pasėsi, tą ir piaiysi. Šiandien paaikėjo, kas ir ką per praėjusius mokslo metus sėjo. Uoliai purenę dirvą ir sėję gerą sėklą, perkelti į aukštesnes klases. Mažiau uolūs gavo pataisas - jie bus perkelti tik rudenį. Nesirūpinę sėja palikti kartoti tos pačios klasės kursą antrus metus.

Nemažesnis už mokymą šios gimnazijos tikslas yra lietuviybės puoselėjimas. Čia direktorius pakartojo prieš metus sakytą poeto Maironio kūrybos posmą - Vaikeli mokinkis, lietuviu vadinkis;

Tik žemei tėvų, negamink svetimųjų dievų.

Šis šūkis šiomet nebuvo pilnai įgyvendintas. Ateinančiais metais teks pasistengti jį realizuoti.

D e r l i u s

Pabaigoje mokslo metų liko tik 70 mokinių, kurių 54 perkelti į aukštesnes klases, 9 palikti kartoti kursą ir 7 gavo pataisas.

Geriausieji mokėsi šie mokiniai:

1. Vida Mikužauskaitė, II kl.,	kurios pažymių vidurkis yra	1,9
2. Justina Dirgėlaitė, II kl.,	" " "	2,1
3. Marina Normantaitė, V kl.,	" " "	2,36
3. Kęstutis Kiužauskas, I "	" " "	2,36
4. Nijolė Oldinskaitė, II "	" " "	2,4
5. Ingrida Heningaitė, IV "	" " "	2,5

Geriausieji mokėsi II klasė. Jos pažymių vidurkis - 2,7. Antroji vieta atiteko I klasei. " " " 2,8. Trečioji " " V " " " " 2,9.

Blogiausieji mokėsi VII klasė.

Geriausio elgesio mokiniai: 1. Vida Mikužauskaitė II kl., 2. Angelė Vilčinskaitė III kl., 3. Kristina Žutautaitė VI kl., 4. Ingrida Heningaitė IV kl. Tokio pat gero elgesio Kristinas Sutkaitytė VI kl. ir Edvinas Dilba VII kl.

10 mokinių už prastą elgesį gavo po 4. Tai rimtas išspėjimas ateinantiems metams. Viena mokinė už blogą elgesį pašalinta iš mokyklos. Neigiamą įtaką moksleiviams daro spauda, filmai ir visa tai, ką sugedusi Vakarų visuomenė brukte brukta jaunimui.

Iš VI klasės mokinių, pasiekusių vad. mažąją abitūrą (Mittlere Reife), tęsti mokslą Romuvoje belieka tik pusė. Išėina Zelma Dilbaitė, Birutė Gaidytė, Aldona Gumuliauskaitė ir Arnoldas Šmitas. Vienerius

~~Romuvos gyventojas pensininkas Antanas Mikalauskas~~ parėmė į Lietuvos kankinių koplyčios Šv. Petro bazilikoje Romoje pašventinimo iškilmes vykstančius Vasario 16 gimnazijos mokinius, išmokėdamas kiekvienam po 10,--DM, viso 170,--DM.

--- oOo ---

BALFAS PARĖMĖ VAIKUČIŲ VASAROS STOVYKLĄ ROMUVOJE, atsiųsdamas jos išlaidų padengimui 500,-- dolerių auką.

--- oOo ---

Vokiečiai ir pabaltiečiai pasmerkė tarptautinę neteisybę

Birželio 20 Tholey/Saar įvyko 1953 birželio 17 sukilimo Berlyne 17-ųjų metų minėjimas tarptautiniu mastu. Organizavo Laisvųjų piliečių sąjūdis, pirmininkaujamas "Stimme der Freiheit" redaktoriaus Fr.Fritsch. Jis iškilmes ir atidarė, pasveikindamas svečius ir primindamas susirinkimo prasmę. Pakvietė tarti po žodį estų, latvių, lietuvių ir bulgarų atstovus. Lietuvių vardu kalbėjo Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas kun.Br.Liublnas, primindamas, kad lietuvių tautai jau 30 metų yra atimta laisvo apsisprendimo teisė. Minėjimo centre buvo Saaro krašto teisingumo ministerio A.Becker paskaita apie 1953 birželio 17 ir jos reikšmę prispaustųjų tautų laisvei, laisvam apsisprendimui ir žmonių teisėms. Viena įdomiausių paskaitininko minčių buvo ta, kad komunizmas save tebelaiiko vienintele išganymą nešančia religija. Komunistams tarptautinės sutartys tai tik pereinamos fazės, kol bus galima visur pasiekti tikslą - įgyvendinti komunizmą. Iškilmes baigtos Vokietijos ir trijų Pabaltijo tautų himnais.

--- oOo ---

Dr. ANTANUI RUKŠAI - 70 METŲ

Tarp Vokietijos lietuvių yra tylių, darbščių žmonių, palikusių pėdsakus vienoje ar kitoje mūsų tautos gyvenimo srityje. 70-ąjį gimtadienį birželio 15 atšventė tylus kultūros, mokslo ir visuomenės darbuotojas dr.Antanas Rukša. Sukaktuvininkas yra gimęs 1900 birželio 15 Žvignoniu vienkieny, Pabaisko valsč., Ukmergės apskr. Pradžios mokslus išėjo Anykščiuose pas privačią mokytoją. 1911 stojo į Ukmergės gimnaziją. Antrajam pasauliniam karui prasiėdėjus išvyko į Rusiją, kur Rževo gimnazijoje baigė 6 klases. 1918 grįžo Lietuvon, 1919 stojo savanoriu ir baigė karo mokyklą. 1923 išlaikė brandos egzaminus Panevėžy. 1933 baigė Vytauto Didž. universiteto filologijos skyrių. Vienoje įsigijo doktoratą. 1936 paskirtas Kauno III gimnazijos direktoriumi, 1939 - Vytauto Didž. universiteto humanitarinių mokslo fakulteto lotynų kalbos lektoriumi, netrukus ir docentu. Vokiečių okupacijos metu buvo Švietimo tarėjo pavaduotoju. 1944 atvyko Vokietijon ir nuo 1945 gyvena Augsburgėje. 1946-49 Pabaltijo universitete buvo klasikinės katedros vedėju. Mokytojavo Vasario 16 gimnazijoje ir trumpą laiką buvo jos direktoriumi. Prieš išeidamas į pensiją, dirbo pedagoginį darbą vokiečių gimnazijose. Dr.A.Rukša yra parašęs keletą mokslinių studijų. Daug rašė Lietuvių enciklopedijai apie graikų ir romėnų kalbas bei literatūras, išvertė Vergilijaus "Enejidę", Bukolikas, Georgikas ir kit. Dabar rašo "Lietuvos universiteto istoriją nuo jo įkūrimo iki antrosios bolševikų okupacijos (1579-1944)" ir "Lietuvos švietimas ir mokslas 1920-40 m." Sukaktuvininkas nevengė ir visuomeninio bei politinio darbo. Jis buvo renkamas į Vokietijos LB vadovaujamus organus, kaip Tarybą, Valdybą, Garbės teisumą.

M i r u s i e j i

V a c l o v a s ŠUKYS mirė 1970 birželio 23 savo bute Hannover-
Stöcken, Eichsfelder Str.70. Palaidotas liepos 3 Stöckener kapinė-
se. Laidojimo apeigas atliko ir pamokslą pasakė kun.V.Šarka. Jis
su velioniu atsisveikino ir ant kapo vainiką padėjo ir Vokietijos
LB Valdybos vardu.

V.Šukys buvo gimęs 1893 rugsėjo 8 Besčių kaime, Kuršėnų valsč.,
Šiaulių apskr. Vedė 1920 vasario 16. Su žmona Aleksandra susilaukė
dukters Irenos. Šiomet atšventė auksines vedybas.

Lietuvoje gyveno Besčiuose, Kuršėnuose, Klaipėdoje, Šiauliuose.
Nuo bolševikų pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Hannover. Buvo Lie-
tuvų bendruomenės veikėjas: ilgus metus vadovavo Hannoverio apy-
linkei, daug kartų buvo renkamas VLB kontrolierium. Iki mirties
atstovavo VLB Valdybai ir Žem.Saksonijos krašto lietuviams prie
to krašto vyriausybės. Pasižymėjo kruopštumu ir sąžiningumu.

L i d i j a GRUŽIENĖ, VLB Bad Zwischenahno apylinkės narė, mirė
gegužės 10. Palaidota Bad Zwischenahno kapinėse gegužės 17. Į lai-
dotuvės buvo atvykusi duktė iš Australijos.
Velionė buvo gimusi 1907 vasario 4 Kaune.

A d o m a s PUDIMAITIS (Adam Pudimait), VLB Mainzo apylinkės na-
rys, mirė gegužės 19 Heidesheime/Rh. Palaidotas vietos kapinėse.
Pasiliko žmona Anna-Marta Pudimaitienė-Bazenaitė ir sūnus Erichas
su šeima.

Velionis buvo gimęs 1894 gruodžio 24 Patašinės kaime, Marijampolės
valsč. ir apskr. 1941 repatriavo Vokietijon. Buvo apgyvendintas
Pomeranijoje. 1945 atėję sovietai išvežė darbams į Rusiją, bet tuoj
susirgusi vidurių šiltine vėl paleido. Nusilpęs grįžo pas šeimą.
1947 Pomeranijai atitekus Lenkijai, Pudimaitis su šeima buvo išva-
rytas į Vokietijos Rytų zoną, kur daug vargo patyrė. Vėliau per
Berlyną atvyko į Bavariją, o iš ten į Uhlerborną/Rh. ir galiausia
į Heidesheimą/Rh.

G r a c i j o n a s STANKEVIČIUS mirė 1970 birželio 14 Kaiserslau-
terne ir ten palaidotas birželio 18. Laidojimo apeigas atliko kun.
Br.Liubinas.

Velionis yra gimęs 1921 vasario 17 Radvilišky. Vokietijoje yra gy-
venęs Memmingene, dirbęs 8591 LS lietuvių kuopoje Schwetzingene ir
galiausia Kaiserslauterne.

--- oOo ---

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.jur.A.Loew iš Kölno 100,--DM, dr.med.S.Sereika iš Queidersbacho
75,--DM, Jonas Žilinskas iš Kölno 50,--DM, Antanas Turla iš Ketscho
30,--DM, XY iš Schwetzingeno 20,--DM. Po 10,--DM - K.Žutautas iš
Augsburgo ir Ad.Midveris iš Geesthachto;
VLB Mainzo apylinkės nariai - Juozas Černius ir Juozas Kriščiūnas
po 12,--DM, Juozas Lasys ir Alfonsas Miškelevičius po 10,--DM.
Ačiū.

--- oOo ---

VL Bendruomenės valdyboje Romuvoje galima įsigyti:

Auksinį lietuvių ženkliuką už	24,--DM
V.Gailiaus vokiškai-lietuvišką žodyną (naujai išristą) už	15,-- "
Prof.dr.Pr.Skardžiaus ir kit. Lietuvių kalbos vadovą	" 10,-- "
Hellmann'o Trumpą Lietuvos istoriją vokiečių kalba	" 8,-- "
ELTA-PRESSEDIENST lietuvių grafikų darbų aplanką	" 5,-- "

--- oOo ---

Vokietijos LB Valdybos einamoji sąskaita - Deutsche Bank, Weinheim
Konto Nr. 01/17978